

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jiřího Demla a soudkyň Mgr. Michaely Zapletalové a Mgr. Hany Šlahařové ve věci

nezletilé: **E. B.**, narozená dne xxx
bytem xxx
zastoupená opatrovníkem statutárním městem Třinec
sídlem Jablunkovská 160, 739 61 Třinec - Staré Město

dcery rodičů: **Marie B.**, narozená dne xxx
bytem xxx
zastoupená advokátkou Mgr. Terezou Chýlkovou Rybárovou
sídlem U Staré pošty 744, 738 01 Frýdek-Místek

Luděk P., narozený dne xxx
bytem xxx

za účasti
navrhovatelů: **Anna M.**, narozená dne xxx
bytem xxx

Petr M., narozený dne xxx
bytem xxx

a

navrhovatelky: **Martina P.**, narozená dne xxx
bytem xxx

o zrušení předpěstounské péče, o pěstounskou péči a rozšíření práv pěstouna, o úpravu práv a povinností, o omezení rodičovské odpovědnosti rodičů

k odvolání navrhovatelů Anny a Petra M. proti rozsudku Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 6. října 2022, č. j. 0 P 211/2020-487

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Gergišáková.

takto:

I. Rozsudek okresního soudu se v napadené části, tj. v odstavcích II., III. a V. výroku, **potvrzuje.**

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem okresního soudu byl zamítnut návrh matky na svěření nezl. E. do její péče a stanovení výživného včetně návrhu na zrušení předpěstounské péče, dále byl zamítnut návrh manželů M. na svěření nezl. E. do jejich společné pěstounské péče a rozšíření práv pěstounů. Nezl. E. byla svěřena do pěstounské péče navrhovatelky Martiny P., bylo zastaveno řízení o omezení rodičovské odpovědnosti rodičů a o nákladech účastníků bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
2. Proti rozsudku podali včasné odvolání manželé M., kteří navrhovali změnu rozsudku okresního soudu tak, aby nezl. E. byla svěřena do jejich pěstounské péče a jejich návrhu tak bylo vyhověno. Své odvolání odůvodnili tím, že vyšetřování bylo uzavřeno s tím, že se nezakládá na pravdě, že by týrali děti. Poukazovali na svou péči o nezl. E. a její sourozence s tím, že děti navštěvovaly různé kroužky a kluby, po seznámení ji navštěvovali každý den. Teta, u které nezletilá nyní je, za dětmi v Klokánku nikdy nebyla. Cítí se být diskriminováni vzhledem k jejich věku a zdravotnímu stavu, nikdy neomezovali kontakt nezletilé s matkou. Jejich zdravotní stav je dobrý, byli zařazeni do Seznamu žadatelů vhodných stát se pěstouny. Není jim znám důvod, proč byla nezletilá E. odebrána z jejich rodiny. Dále poukazovali na to, že matka může údajně za nezletilou kdykoliv v kteroukoliv hodinu třeba o půlnoci, což oni nepovažují za správné.
3. Matka navrhovala potvrzení rozsudku okresního soudu.
4. Otec se k odvolání nevyjádřil.
5. Opatrovník ve svém písemném vyjádření navrhoval potvrzení rozsudku okresního soudu.
6. Navrhovatelka Martina P. navrhovala potvrzení rozsudku okresního soudu.
7. V důsledku včasného odvolání navrhovatelů krajský soud přezkoumal rozsudek soudu okresního v napadené části dle ust. § 206 o. s. ř., § 212a o. s. ř. a § 28 odst. 2 z. ř. s. včetně řízení předcházejícího a poté dospěl k závěru, že odvolání nelze vyhovět.
8. Skutková zjištění soudu okresního přejímá krajský soud jako správná i pro řízení odvolací a pro stručnost na ně odkazuje tak, jak jsou uvedena v odůvodnění napadeného rozsudku.
9. Krajský soud dále doplnil dokazování a ze zprávy Policie ČR - Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje, Územní odbor Frýdek-Místek ze dne 14. dubna 2023 bylo zjištěno, že trestní řízení, které bylo vedeno proti prověřovaným Anně a Petrovi M., bylo odloženo dle ust. § 159a odst. 1 trestního řádu.
10. Z usnesení Policie ČR - Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje, Územní odbor Frýdek-Místek, 2. oddělení obecné kriminality ze dne 30. listopadu 2022, bylo zjištěno, že byla odložena trestní věc podezření ze spáchání zločinu týrání svěřené osoby a přečinu ohrožování výchovy dítěte podle § 198 odst. 1, 2 písm. c), § 201 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku, kterého se měli dopustit manželé Petr a Anna M., z odůvodnění pak bylo zjištěno, že prověřování nebylo zjištěno, že by manželé M. zle nakládali se svěřenými dětmi, a to s vyšším stupněm hrubosti, bezcitnosti a určitou trvalostí, které by uvedené děti mohly považovat za těžké příkoří. Policejní orgán má za to, že pěstouni vychovávali svěřené děti dle svého nejlepšího přesvědčení a umu, snažili se svěřeným

dětem vštěpit určitý řád, kterým v minulosti vychovali již vícero dětí a který fungoval. Prověřováním bylo zjištěno, že svěřené děti prvně v životě přišly do kontaktu s určitými povinnostmi, kdy je odmítaly provést, přičemž k těmto povinnostem byly v dobré víře pěstouny vedeny a s ohledem na svoje postoje k výchově pěstounů byly za toto, v mezích rodičovských práv, trestány. Bylo prověřeno i naplnění skutkové podstaty trestného činu ohrožování výchovy dítěte dle § 201 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku. K tomu bylo zjištěno, že vztah mezi manžely M. je v mezích běžné rodiny, kde nedochází k ohrožení rozumového, citového nebo mravního vývoje dítěte.

11. Ze zprávy opatrovníka ze dne 4. 5. 2023 bylo zjištěno, že šetřením v domácnosti navrhovatelky Martiny P. bylo zjištěno, že bydlí společně s nezletilou dcerou K. a s nezl. E. v nájemním bytě o velikosti 2+1, jedná se o vkusně zařízenou a udržovanou domácnost, k jejíž vedení nejsou připomínky. Děvčata mají vkusně zařízený společný pokoj, který je přizpůsoben jejich potřebám. Navrhovatelka je zaměstnána jako svářečka, pracuje na ranní směny. Navrhovatelka má ještě zletilého syna K., který se zdržuje v Ostravě, jsou spolu v kontaktu, mají mezi sebou dobrý vztah. Nezl. E. se adaptovala dobře, všechny spolu vycházejí dobře, navštěvuje stejnou třídu a školu, co K., na vysvědčení měla tři dvojky, je snaživá, v učení ji motivuje K., nemá výchovné problémy. Potřeby má úměrné svému věku, navštěvuje gymnastiku, vzájemné se respektují. Polorodí bratři M. a R. Š. jsou umístěni v Dětském domově v xxx, za chlapci se snaží pravidelně jezdit cca jednou měsíčně, jsou v telefonickém kontaktu. Otec nezl. E. nezletilou nekontaktuje. Matka je aktuálně v léčebně v xxx, asi 1x týdně si s nezletilou volají. Navrhovatelka spolupracuje s doprovázející organizací Bunkr, spolupracovala s psychologem organizace. Nezl. K. byla dotázána na přítomnost nezl. E., sdělila, že jí nevadí, vychází spolu dobře. Pokud byla nezl. E. informována o soudním jednání, její reakce byla špatná, plakala, bála se, aby nemusela zpět k manželům M. Nezl. E. prospívá dobře, spí, zapojuje se do domácích prací, mají nastavený režim, večerku má ve 21:00 hodin. Má přehled o době trávené na telefonu. Dle sdělení samotné E. je navrhovatelce známo, že u manželů M. se jí líbilo, jak spolu trávili volný čas, jezdili na výlety. S nezl. E. bylo hovořeno v dětském pokoji bez přítomnosti dalších osob. Potvrdila, že ví o soudním řízení. V rámci komunikace byla nezletilá sdílná, odpovídala spontánně, byla použita technika škály, emočních kartiček. Nezletilá si uvědomuje, jak dlouho je v péči tety a chce u ní zůstat, nechce už nic měnit. Ve škole si zvykla, má tam kamarády, chodí na obědy, do ranní, odpolední družiny, kde ji doprovází a vyzvedává teta. Chodí na kroužek gymnastiky, chtěla by i na koně. E. uvedl, že o prázdninách pojedou s K. na tábor do Orlové, mají v plánu i výlet do ZOO. S mamkou si volají, mamka se léčí, ještě to nějakou dobu potrvá, je ráda, že je mamka už lepší. Za bratry s tetou pravidelně jezdí, přála by si, aby jí sourozenci i volali. Teta jí v telefonické komunikaci s bratry nebrání, ale nechce je rušit v jejich programu. V souvislosti s probíhajícím řízením sdělila, že chce u tety zůstat, má se u ní dobře, lépe než u manželů M., u nich se jí líbily výlety. K dotazu, zda chce něco soudu vzkázat, sdělila: „mám tetu ráda“. Dále bylo provedeno šetření v domácnosti manželů M., ti bydlí společně se zletilou Lenkou M., o kterou celodenně pečují, domácnost je vedena v pořádku, k domku náleží menší udržovaná zahrada. Jejich soužití hodnotí sami manželé jako harmonické a spokojené. Paní M. pečuje o zletilou Lenku, která je osobou těžce zdravotně handicapovanou, je ležící, nemluví, vydává pouze zvuky, má epilepsii.

12. Ze zprávy Bunkr o. p. s. ze dne 3. 5. 2023 bylo zjištěno, že navrhovatelka Martina P. zahájila spolupráci s organizací začátkem prosince minulého roku, byly jí vysvětleny její práva a povinnosti vyplývající z uzavřené dohody. Pěstounka je spolupracující a otevřená k plnění svých povinností vyplývajících z dohody. Od uzavření dohody proběhlo několik osobních setkání průvodce rodiny s pěstounkou i nezl. E. Byli rovněž v kontaktu telefonickém, kdy pěstounka potřebovala prokonzultovat některé aktuální náležitosti. Při osobním setkání průvodce s pěstounkou docházelo k poradenství, pěstounka je velmi otevřená nabízeným radám, je připravena získávat poznatky týkající se výchovy dítěte v náhradní rodinné péči a převádět je do praxe. Uvědomuje si složitost výchovy nevlastního dítěte, je připravena poskytnout nezletilé co nejlepší zázemí a být pro ni v současné době nejbližší vztahová osoba. U nezl. E. bylo pozorováno, že tetou poskytovaná péče

jí svědčí, stabilizovala se v rodině, chápe, proč vyrůstá nyní u tety. O případných konfliktech si umí promluvit a nalézt společné východisko. Pěstounka se zapojila do vzdělávacích akcí, na vzdělávací pobyt rodiny je přihlášena i s oběma dcerami. Krátce po uzavření dohody byla rodině poskytnuta psychologická pomoc, poradenství a rodinná terapie, odborná pomoc proběhla v psychologické organizaci xxx. Svěření nezletilé do péče tety Martiny P. je vnímáno jako přínosné, podpůrné a ukotvující. Nezletilá navázala s pěstounkou dobrý vztah. Prospívá jí také to, že může být spolu se sestřenicí K.

13. Ze zprávy poradny pro rodiny s dětmi xxx ze dne 25. 4. 2023 bylo zjištěno, že navrhovatelka Martina P. docházela na spolupráci pravidelně dle domluvených termínů a včas, párkrát byla přítomna i dcera pěstounky nezl. K. Nezl. E. byla dobře orientovaná, spolupracovala a komunikovala otevřeně a adekvátně svému věku, nevykazovala žádné akutní potíže. V průběhu společné práce bylo zjevné, že nezletilá navázala dobrý vztah se svou pěstounkou, udržovala s ní častý oční i verbální kontakt. Hledala u ní emoční podporu. Přes mnohé stresogenní změny, které nezletilá v posledních letech prožila, je v péči tety stabilizovaná, líbí se jí tam, je spokojená. Nebyla u ní pozorována žádná vážnější aktuální emoční porucha. Přes adaptaci nezletilé na pěstounskou péči mohou dále přetrvávat některé negativní jevy jak výkyvy nálad, byl doporučen kontakt s biologickou matkou v rozumné míře.

14. Ze zprávy Základní školy xxx bylo zjištěno, že nezletilá je žákyní xxx. třídy, její docházky je pravidelná, veškerá absence je řádně omluvena prostřednictvím žákovské knížky. Nezletilá chodí do školy připravená, školní potřeby a pomůcky má v pořádku, domácí úkoly plní podle pokynů a včas. V pololetí prospěla s vyznamenáním. Její pracovní tempo je pomalejší, momentálně nemá žádné specifické vzdělávací potřeby. Je zařazena do náhradního plánu doučování, 1x týdně chodí na doučování českého jazyka. Chodí na obědy, chodí do školní družiny. Komunikace probíhá pouze s tetou Martinou P. prostřednictvím e-mailů, osobní schůzky, případně telefonického rozhovoru. Účastnila se všech dosud konaných třídních schůzek, o nezletilou se zajímá. Nezletilá se začlenila mezi vrstevníky a momentálně nejsou pozorovány žádné výchovné problémy.

15. Podle ust. § 958 odst. 1 o. z. nemůže-li o dítě osobně pečovat žádný z rodičů, ani poručník, může soud svěřit dítě do osobní péče pěstounovi.

16. Podle ust. § 958 odst. 2 o. z. pěstounská péče má přednost před péčí o dítě v ústavní výchově.

17. Podle ust. § 962 odst. 2 o. z. ujala-li se osobní péče o dítě osoba příbuzná nebo dítěti blízká, dá jí soud přednost před jinou osobou, ledaže to není v souladu se zájmy dítěte.

18. Po opětovném vyhodnocení všech důkazů provedených soudy obou stupňů dospěl odvolací soud k závěru, že okresní soud ze správných skutkových zjištění vyvodil i správné právní závěry, pokud svěřil nezl. E. do pěstounské péče navrhovatelky Martiny P. Ačkoliv nakonec, v průběhu odvolacího řízení, vyšlo najevo, že trestní řízení, které bylo vedeno proti navrhovatelům Anně a Petrovi M., bylo odloženo dle ust. § 159a odst. 1 tr. řádu, tato skutečnost nemůže již mít zásadní vliv na rozhodnutí okresního soudu, který zcela správně upřednostnil výchovné prostředí u tety nezletilé E.

19. Nezletilá E. se ve faktické péči navrhovatelky Martiny P. nachází již od září loňského roku, v rodině navrhovatelky se zcela zadaptovala, je zde spokojená, sama si nepřeje vrátit se k manželům M., kde se necítila dobře. V daném případě bylo i po vydání napadeného rozsudku shora uvedenými listinnými důkazy prokázáno, že navrhovatelka Martina P. je jednoznačně osobou vhodnou pro zajištění péče o nezletilou E., je ochotna spolupracovat s příslušnými organizacemi ohledně pěstounské péče a ohledně získávání poznatků týkajících se výchovy dítěte v náhradní rodinné péči, spolupracovala také při uzavření dohody o psychologické pomoci. Jak ze zprávy školy, tak ze zpráv opatrovníka je zřejmé, že nezletilá E. je v rodině navrhovatelky Martiny P. spokojená, nejsou u ní pozorovány žádné výchovné problémy. V daném případě nelze ani přehlížet názor samotné

nezletilé E., která opakovaně vyjádřila své přání se do péče manželů M. již nevracet a zůstat u své tety.

20. V daném případě jsou tak jednoznačně splněny podmínky pro svěření nezl. E. do pěstounské péče ve smyslu ust. § 958 odst. 1 o. z., když ani jeden z rodičů není schopen o nezletilou osobně pečovat. Matku z péče o nezletilou E. vylučuje její zdravotní stav, otec o nezletilou žádný zájem neprojevuje.

21. Okresní soud pak při svém rozhodování o pěstounské péči naprosto správně upřednostnil výchovné prostředí u navrhovatelky Martiny P., která je sestrou matky, tzn. tetou nezletilé a skýtá záruku řádné péče jak po stránce právní, tak po stránce osobní. V rozporu se zájmy nezletilé rozhodně není skutečnost, že je jí tetou umožňován kontakt s matkou. Další zásadní skutečností v daném případě je, že se jedná o osobu příbuznou nezletilé E., která má ve smyslu ust. § 962 odst. 2 o. z. vždy přednost před jiným člověkem a nebyla zjištěna žádná skutečnost, která by snad zpochybňovala, že by svěření nezletilé do pěstounské péče Martiny P. bylo v rozporu s jejím zájmem.

22. S ohledem na shora uvedené byl rozsudek okresního soudu potvrzen jako zcela věcně správný v napadené části dle ust. § 219 o. s. ř. včetně správného výroku o nákladech řízení.

23. O nákladech odvolacího řízení pak bylo rozhodnuto podle ust. § 224 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s ust. § 23 z. ř. s., když nebyly zjištěny žádné okolnosti případu, jež by přiznání náhrady nákladů řízení některému z účastníků odůvodňovaly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **není** dovolání přípustné.

Ostrava 8. června 2023

JUDr. Jiří Demel
předseda senátu

Pro nepřítomnost předsedy senátu
podle ustanovení § 158 odst. 1 o. s. ř.
podepsala Mgr. Michaela Zapletalová v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Gergišáková.